

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Iurisdictionum, Iudiciorum, & Criminum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96538)

circa finem, C. in quibus caus. restit. in integr. non est necess. ¶ Dicendum etiam in casu nostro uideatur, qd
 32 ¶ sententia nō possit per restitutionē in integrū rescin-
 di, cū ad illius rescissionem per uiam appellationis
 procedatur, ut ex processu constat, nā remediū ordi-
 narium iuris cōis, hoc est remediū appellationis,
 & remediū extraordinarium restōnis in integrum
 simul cumulari, & eodem tpe inter easdem personas
 exerceri non possunt, quāuis utrūq; cōpetere possit,
 l. in cāq. ff. de mino. & optimē hētur per Barto. in l. si
 33 minoris, ff. de adm. tuto. Præterea ¶ aduersus senten-
 tiam, q̄ transit in rem iudicatā, non datur restō in
 integrū, nisi de graui, & enormi læsione plenē p-
 betur, l. si ubiq; doctores, C. si aduer. rem iudicatam,
 & c. i. cum ibi not. de restitut. in integ. Sed in casu no-
 stro ex adiudicatione in solutum minor nō fuit enor-
 miter læsus, quia res fuit pro uero, & iusto pretio ad-
 iudicata, ut constat ex relatione, ac æstimatione fa-
 cta per æstimatores ad hoc à iudice assumptos, item
 etiam ex dictis quorūsdā aliorum testiuū examinatorū
 pro parte illorum de Cataneis, iuncta præsumptio-
 ne, & coniectura de uera, ac iusta æstimatione indu-
 cta per quādam alia instrumenta uenditionis, & em-
 ptionis in processu producta, ergo &c. ¶ Nec debent
 obstatē dicta testium partis aduersæ, ex quibus proba-
 ri uidentur, rē illam tunc fuisse maioris pretij, qm̄ ¶ pu-
 34 to de iure standum eē potius testibus, & æstimatori-
 bus, qui de minori pretio, & minori æstimatione, &
 sic ad fauorem illorū de Cataneis deponūt cū oēs in
 illa minori conuenire dicantur, ut habetur in c. 1. de
 arbit. in 6. & arg. l. 1. §. si stipulant, ff. de uerbo oblig.
 & per Abb. Anto. de Imol. in c. pen. de emp. & uendi.
 per Salic. in l. 2. C. de rescin. uend. & per Ioā. de Imol.
 in l. inter pares, in 2. col. ff. de re iud. Et in casu nostro
 maximē standum est potius probōni factæ pillos de
 Cataneis, q̄ factæ per partem aduersam, qm̄ illa cor-
 roboratur ex probatione instrumenti à parte aduersa
 producti, quod per se optimam coniecturam de ue-
 ra æstimatione facit, arg. not. per Abb. & alios, in c. li-
 cet causam, de probat. & per Barto. in l. si duo, ff. uti
 posside. & per eūdem in terminis nostris, in l. 2. C. de
 rescin. uend. ubiq; Bald. & per Alex. in l. pretia rerū, ff.
 ad leg. Falcid. Præterea cum fuerint hinc inde testes
 producti super pretio, ac ualore rei, & testes unius par-
 tis deponāt de maiori, testes uerò alterius partis de
 minori pretio, & sic inter se contrarij uideant, profes-
 sō ille q̄ uult aduersus læsionem in pretio contingē-
 tem restitui, non pōt dici plenē de læsione probasse,
 qm̄ eius probō ex dictis aliorum testiuū dubia reddi-
 35 c. in præsentia, de probatio. ita in terminis dicit Salic.
 in d. l. 2. uerū. ulterius, in pen. col. & idem Io. de Imo.
 in d. l. inter pares, in princ. in 2. col. ¶ Vltimo ¶ cum
 æstimatio illorum de Cataneis fuerit facta p æstima-
 tores per iudicē ad hoc assumptos, illi potius est stan-
 dū, q̄ æstimationi factæ per simplices testes examina-
 tos pro parte illius, qui uult aduersus æstimationem,
 p æstimatores factā in integrum restitui, qm̄ pretiū,
 & ualor rei de iure benē probatur per æstimatores à
 iudice assumptos, & præsertim qm̄ talis æstimatio per
 instra publica, & per alios testes coadiunatur, sed per
 simplices testes non benē, nisi cum maxima difficul-
 tate probatur, ut habetur per Bart. & alios, in d. l. 2. &
 per Alexā. in d. l. pretia rerū. Nec debet in casu nostro
 cōsiderari, qd testes illorū de Cataneis deponūt super
 negatiua, & testes partis aduersæ super affirmatiua, &
 plus creditur duobus affirmantibus, q̄ mille neganti-
 36 bus. gl. in l. diē, §. si plures, ff. de arbit. qm̄, ¶ ueluti est
 ex mente Bar. in d. §. si plures, in terminis nostris ita
 creditur negantibus, sicut affirmantibus, ex quo su-
 mus in ijs, quæ sunt facti, de quibus testis scdm̄ sen-

sum, & iudicium suum testificatur iusta iuris
 & in d. l. pretia, quo casu plus credendum est
 ueris uisiora deponunt, ut per Io. de Imol. in
 nul. & in d. l. 2. ubiq; Salic. & hoc præcipue
 in casu nostro, in quo pro parte illorum de
 ualor rei probatur per æstimatores assumptos
 magis credendum est, quā testibus simplici-
 pra dictum est. Et ex his omnibus concluditur
 tiam latam ualere. Laus Deo.

S V M M A E.

- 1 Contra tutorem, qui pro pupillo litigauit, & in eius bonis
 quando exequutio sententia fieri possit, & num. 3.
 Et quid si non esset legitime tutor, num. 3.
- 2 Tutor testamentarius se administrationi facilius impo-
 nit.
- 4 Exequutio sententię condemnatorie lata contra pupillum
 tutorem est contra pupillum, & in eius bonis facienda.
 Et quomodo si tutor male egerit, pupillo succurratur.
- 5 Etiam si culpa, & ex mora tutoris pupillus sine condemp-
 natione in bonis pupilli etiam ratione expensis
 damni fieri possit, & num. 6.
- 7 Interpellatio facta à creditore quando debitorem, qui
 tutorem interpellauerat, in mora non constituit, & in
 id declaratur.
- 8 Mora tutoris in quo noceat pupillo, & in quo non.
- 9 Pupillus an ex mora, & dolo tutoris teneatur restituere
 principaliter teneatur, & num. 11. & 14.
- 10 Debitor ratione mora tenetur solum ad id, quod mora
 ualuit usque ad sententiam, & non ultra.
 Et quando etiam ultra, num. 15.
- 11 Pupillus conueniri potest ex mora tutoris, ut ultra
 obligationem teneatur ad illud augmentum obrogatum
 ratione mora in quantitatibus debitis crescit.
- 12 Interpellatio, & mora ultima an, et quado noceat, & in
 quo non.
- 15 Aestimatio quantiplurimi quando non solum usque ad
 sed etiā usq; ad illius exequutionem crescit, & in
 quo non.
- 16 Nouatio non fit, nisi expressè dicatur.
- 17 Pactum ad fauorem fideiusoris factum non præiudicat
 debitori, licet et contra secus sit.

E P I T O M E.

SENTENTIAE latae contra pupillum, cuius
 tutorem etiam non legitimum, qui se litio
 quationem contra pupillum, & in eius bonis
 contra tutorem esse faciendam, etiam pro
 & augmento pretij, quo res, seu quantitas de
 mi ualuit, propter morā ipsius tutoris, hinc de

C O N S I L I V M C I I

IN causa exequutionis per Fran-
 tita contra Oliucrium pupillum,
 drem eius tutorem uirtute legatari-
 de corribus xxv. Frumenti, &c.
 xxxvii. pro supplemento eius, qui
 mi ualuit, super iis, de quibus dubitatur, & p
 talis exequutio possit fieri contra dictum
 tutorem, & in eius bonis etiam pro expensis
 augmento. Secundo, an possit fieri contra pup
 & in illius bonis, & tertio, an contra pup
 possit nedū pro sorte, hoc est pro corribus
 pro augmento pretij, quo plurimi ualuit, h
 dio, nā quoad primū uideretur, ¶ exequutio
 posse ptra ipsium Andream tutorem, q̄ se litio
 nō esset legitimus tutor, uel ipsi administratione
 peteret. l. 4. in prin. ff. de re iudic. iunctis
 tur in l. plautius, ff. de procura. cū ubiq; nota
 ga dolosē, & calūniosē pro pupillo litigauit,
 ignotū, C. de admin. tuto. & Alex. in d. l. 4.
 nō obstantibus p̄trariū est uerius, nam re
 contra tutorem, q̄ pro pupillo litigauit, &
 fuerit cōdenatus, exequutio fieri nō possit

maximē du
 do ex fac. tut. & l.
 ex quo pupillus
 tutor fuit inte
 hac mora debet
 Bar. & oēs, ff. de
 & primo dum
 conuati, cum no
 cōdenari, seu ex
 de procurato. d.
 Andream iussit
 ministratiōni fa
 tura ea q̄ habet
 tut. Secundo res
 And. in d. l. a
 uerū. sed pone. in
 Galeoni ita tene
 trin in restament
 fuit, nec inuenta
 de iure administ
 dit. tut. & per Ba
 pupillo obtulit, &
 tutorem sent
 exequutio contr
 fuit in dolo, licet
 re. ff. de peti. her.
 dolo ueritatis ad i
 a nem actor fuit
 fa fuerit confirm
 trificent, ergo
 de fidelit. & da
 lat obtulit, cō
 cū factu l. nou
 eam est equi
 hoc auxilium nō
 de carno. ed. cū
 tut. q̄ cōtra illu
 tio iudicēda, q̄
 ruit illius tutor,
 la, & tutor oppo
 clatus tutor in t
 ad iudicium cit
 And. restit. & l.
 3. Non obstat se
 tutore, qui calū
 loquuntur de tut
 iustitiam fouere
 tutorē exequi, u
 nia, & doli pōt
 respiciat expen
 nō autē respicit
 natus ad tradita
 uel dicat infra
 sed breuiter co
 pupillum, & in ei
 actio contra tut
 none. d. constit
 Bar. in d. l. 2. ff. d
 l. ubi calus, &
 ties, sicut, ff. d
 iudic. & hoc pr
 nis pupillus, uel
 ma etiā rōne ex
 tio in bonis pu
 n dubio pro tex
 & l. Bart. & in
 tum iussit, ¶ in
 dia ipa, & An
 si pupillo noce

ficatur iuxta...
credendum est...
er lo. de Imol...
hoc praeceptum...
illorum de...
tores assumpt...
stibus simplic...
bus concludit...
Deo.

A. E.
avit, & in eius...
posse, & num. 3...
um. 3.

ioni facilius inge...
lata contra pupill...
in eius bonis facie...
nillo succurrat...
pupillus sui conditio...
m ratione expen...
do debitorem, &...
m constituat, &...

in quo non...
teneatur ultra...
11. & 14...
m ad id, quom...
on ultra.

tutoris, ut ultra...
ugmentum oblig...
ebitis crescit...
quado nocent...
non solum usque ad...
mem crescere, et de...
w.

causum non p...
M. E.
ra pupillum, &...
3, qui se liti occu...
, & in eius bonis...
am, etiam pro qu...
qui quantitas deb...
tutoris, hinc

V. M. C. I. I.
onis per Franc...
erium pupillum...
em uirtute scilicet...
Frumenti, &...
mento eius, &...
dubitatur, &...
ontra dictum...
am pro expen...
it fieri contra...
an contra pupill...
t pro corrobora...
rimi ualuit, &...
t exequutio...
ore, q se liti ob...
psi administrat...
dic. inuictis...
a. cu ubiq nota...
pupillo litigant...
Alex. in d. l. 4...
nerius, nam reg...
llo litigant, &...
fieri no possunt

maximè durante tutela, d. l. 4. in fi. prin. l. 1. C. quã
do de fac. tut. & l. 2. ff. de admi. tut. cu si. Secundo quia
ex quo pupillus cu auctoritate tutoris, uel Andreas
tutor fuit interpellat, & sic mora dicitur commissa,
hæc mora debet pupillo nocere, l. si ex legati cã, ibiq;
Bar. & oes, ff. de uerb. obl. Nec obstat allegata in d. riu,
& primo dum dicebatur, q Andreas ut tutor se liti
obtulit, cum non esset legitimus tutor, ergo debuit
cõdennari, seu exequutio contra eũ fieri, sicut dicitur,
de procurato. d. l. 4. in prin. Quia respondetur primo
Andream fuisse testamentariũ tutorem, t qui se ad
ministratio facilius ingerere potest, q alius tutor
tuta ea, q habentur per Bar. in l. legitimus, de confir.
tut. Secundo respondetur ex ijs, q habentur per Ioan.
Andr. in adi. ad Spe. in tit. de execu. sent. in §. sequit
ueru. sed pone, in uer. minor, ubi referendo Albertũ
Galentia tenere dicit, t q si mater, q fuit data tu
trix in testamento minus solenni, & non confirmata
fuit, inuentarium fecit, nec sati dedit, & sic cui,
de iure administratio delata non erat iuxta, l. si. C. ar.
bitr. tut. & per Bar. in d. l. legitimus, ut tutrix se liti pro
pupillo obtulit, & fuit ab actore admissa, & cõtra cã,
ut tutricem sententia lata fuit, actore petente nõ pot
est exequutio contra matrem tutricẽ fieri, ga mater nõ
fuit in dolo licet in iure errauerit, l. sed & si. §. sed sci
re, ff. de peti. hered. nec pot dici falsa tutrix, cu primor
dientiaris adiuuetur, l. cu filius, §. hæres, ff. de lega.
1. item actor fuit in culpa, qui debuit inquirere, an ip
sa fuerit confirmata, an inuentarium fecerit, & an fa
liti dõcent, ergo de se conqueratur, l. Titius, & scia, ff.
de fiduciã, & dato, q possit dici falsa tutrix, & sic se
liti obtulit, cõtra cã orta esset actio ex edicto quod
cu fãturo l. nouissimẽ eo. tit. in prin. non aut contra
eam est exequutio faciendã, & sic ad extraordinariũ
hoc auxilium non est recurrendũ, arg. l. cum sine, ff.
de carbo. eti. cu si. Debet ergo intelligi id, quod dicit
tur, cõtra illum, qui ut tutor se liti obtulit, exequu
tio est facta, quando dolo se obtulisset, & est peni
tens tutor, nec in eo aliqua cõnt primordia tut
la, & ubi opponeret. Sed i casu nostro Andreas fuit
clatus tutor in testõ, & ut tutor fuit interpellatus, &
ad iudicium citatus, ergo &c. & hanc doctrinã Ioan.
Andr. tenet, & sequitur Alex. in apostil. ad Bar. in d. l.
3. Non obstat secudũ de d. l. si ignoti, quia loquit de
tutore, qui calumniosus, & sic sciẽter egit, nos autem
loquimur de tutore, qui pupillũ defendit credens illũ
infortunium fouere: quo casu non debet sententia cõtra
tutorem exequi, ut dictũ est. Præterea tutor rõne calum
nia, & doli pot conueniri, & cõtra eũ sententia exeq
uti potest, ut dicitur infra factarũ, d. l. si ignoti, ibiq; doc
tore aut respectu debiti, in quo fuit principaliter cõdẽ
natus ad tradita per Alex. post Bar. in d. l. 3. in princi
pali dicit infra dicitur. ¶ Circa secundũ non insisto,
sed breuiter concludo t exequutionẽ esse cõtra pu
pillum, & in eius bonis faciendam, q uis ipsi competat
actio contra tutorem finita tutela de mala administra
tione, si confiterit illum malẽ egisse, ut est rex. ibiq;
Bar. in d. l. 1. ff. de admin. tut. l. 1. C. quan. ex fac. tut. &
l. rabi. calus, & doct. C. quã. si. uel priua. Bar. in l. quo
ties, ff. de admi. tut. & Bal. in l. si. C. si aduer. rẽ
uocã, & hoc procedit etiã, si culpa, & ex mora tuto
ris pupillus, uel tutor in cã pupilli fuisset cõdennatus,
na etiã rõne expensarũ, & dani ipsius pupilli exequu
tio in bonis pupilli fieri pot, ut statim dicef in sequẽ
tibus dubio per tex. in l. qui solidum, §. etiam, ff. de leg. 2.
& ibi Bar. & in d. l. 4. & ibi Alex. ¶ Venio itaq; ad ter
tium dubiũ, t in quo (præsupposito, Oluerium pupil
lum fuisse in mora constitutum ex interpellatione fa
cta pã, & Andree eius tutori, & hæc morã posse ip
si pupillo nocere iuxta, text. in d. l. si ex legati cã, ubi

Bart. & alij dubitatur, utrum hæc mora ipsi pupillo
nouerit etiam quoad augmentum pretij, & illius plu
ris, quo frumentum ualuit, ut probatur, & iudicatum
fuit. Et prima facie uideretur dicendũ, non nocere,
7 primo t qm Franciscus actor de anno 1525, fuit inter
pellatus, ut frumentum sibi debitum acciperet, & ac
cipere noluit, ergo interpellatio postea ab eo facta
non constituit pupillum in mora, ut uoluit Salice. in
l. sed si alia, p illum tex. ff. de constit. pec. & in l. si pa
cto quo poenam, C. de pact. & bene facit id, quod ha
betur per illum tex. cum gl. in l. mora, ff. de uerb. obl
ga. ubi si fideiusor creditorem in mora cõstituit, de
inde creditor debitorem interpellauit, fideiusor per
hanc interpellationem in mora non cõstituitur: quis
enim ultima mora solet nocere iuxta, l. si seruũ, §.
sequitur, ff. de uerb. obl. cu si. tũ ultima mora rei non
nocet fideiusori, qn creditor fuisset in mora à fideiuf
fore constitutus Bar. Alex. & alij, in d. l. mora, & Alex.
xã. in d. §. sequitur in 3. col. Ita in casu nostro ex quo
Franciscus fuit in mora cõstitutus p interpellationẽ,
& oblationem factam ab Andree tutore, non potuit
postea interpellando Oluerium pupillum in mora
cõstituere. Præterea t quis mora tutoris noceat pu
pillo quoad periculum interitus, d. l. si ex legati causa,
tamen quoad augendam obligationem non debet
ei nocere, ut uoluit Pet. de Anch. secudum Alexã in
d. l. si ex legati cã, per tex. in d. l. mora, cum gl. 2. & in
9 l. 1. cum ibi no. ff. quan. ex fac. tu. Rursus t ex quo ex
hac mora nihil ad ipsum pupillum peruenit, non debet
pupillus teneri ex mora, & dolo tutoris ultra id,
ad quod principaliter tenebatur, sed ipse tutor rõne
sua morã tenetur, arg. eorum, q hnr per Bar. in l. si do
lo, ff. si quis amif. cau. test. & in l. si. ff. de admi. tuto. &
10 in l. 1. ff. si ex fac. tuto. Ultimo t rõne morã debitor
non tenetur nisi ad id, quo res plus ualuit ulque ad
sententiam, & non ultra, l. ubi autem, §. 1. ff. de eden.
Sed in casu nostro interpellatio facta fuit tutori post
sententiam cõtra eum latam, ergo non debet confide
rari augmentum ualoris, & pretij, quo frumentũ post
sententiam ualuit. ¶ His tamen non obstantibus, cõ
11 trariũ est uerius, t q pupillus pot ex mora tutoris con
ueniri, ut teneat et ultra id, ad qd principaliter erat obli
gatus, ad illud augmẽtũ obligationis, qd rõne morã
in qritatib. debitis creuit iuxta ca. q hnr in l. uinũ, ibi
q; Bar. & oes, ff. si cer. pet. & hæc opi. & cõclusionẽ p
bat ad l. sam, tex. & ibi doct. in l. q solidũ, §. et, ff. de leg.
2. ubi Bar. & Imol. & in terminis illã seqf lo. de Imol.
in l. cu fili, §. in hac, in fi. uer. ff. de uerb. obl. p illum tex.
iũcta gl. si. & de mẽte Bar. ibi in uerf. qd si pupillũ hẽt
tutorem, & idẽ seqtur Alex. i d. l. si ex legati cã, in 2. col.
in fi. uer. p iura, q ipsi ibi allegãt. Nec obstat tex. in d. l.
1. ff. quan. ex fac. tut. qã ille in prin. pbat hæc cõclusio
nẽ, & quis in sine postea uideatur d. riu probare, dum
loquitur de iuso in litẽ, tamen nihil facit, qm uult so
lũ, q qn pupillus conuenitur ex dolo, uel culpa alte
rius, ut tutoris, siue ad id, ad quod principaliter tene
batur, siue ad aliud rõne morã, uel doli alterius, tunc
nõ possit fieri probatio per iurũ in litẽ, sed debeat fie
ri p bõ uera, & legitima, prout facta fuit in casu nro:
& ita rĩdet Alex. in d. l. si ex legati cã, qui respõdet et
ad tex. in d. l. mora, cu glo. q aliud sit in fideiusore, ut
ibi, & aliud in tutore, ut probatur ex iuribus supra al
lega. ¶ Nõ obstat allegata supra in cõtrariũ, & primo
12 id, t quod uoluit Salic. in d. l. sed si alia, q postq cre
ditor post oblationẽ factã fuit in mora constitutus, is
postea per suã interpellationẽ debitori factã non dẽ
illum in mora constituere, & idẽ ex hoc infertur, q
non tenebitur ad æstimationẽ pretij, seu ualoris p il
lo pluri, quo res ualuerit, sm quod habetur in d. l. ui
num, ff. si cer. pet. Quia respondetur, illud dictũ Sali
V u 4 ceti

ceti non eē uerum, & Alexandrum tenere contrariū
 in d.l. uinū, in 2. col. per tex. in l. celsus, in fi. cum l. se-
 que. ff. de arbitris ubi casus. Præterea quando credi-
 tor fuisse per oblationem, & depositionem in mora
 constitutus, iuxta l. si solutus, & l. qui decem, ff. de
 solut. & ipse postea extrajudicialiter debitorem inter-
 pellasset, hæc ultima interpellatio nocet, & attendit,
 l. si seruum, §. sequitur, ff. de uerb. oblig. d. l. si solutu-
 rus, & d. l. qui decem, cum si. Nec obstat tex. in d. l. sed
 si alia, quia loquitur, quando creditor ante lit. conte.
 & ante iudicium ab eo inchoatum debitorem non
 interpellasset, nam tunc reus per litis contestationē,
 in mora constituitur. Vel aliter illi textui respōdeas,
 ut dicit Alex. in d. l. uinum, in 2. col. Præterea, & si di-
 ctam Saliceti uerum eēt, tamē pōt in casu nostro re-
 torqueri, nā postquā creditor fuit in mora constitu-
 tus, ipse litem mouit contra Oliueriū debitore, & cū
 eo litem fuit contestatus, ergo in mora dicitur cōsti-
 tutus nō solū per interpellationem extrajudicialem,
 sed etiam iudicialem, ueluti dicit etiam Salicetus: &
 hæc interpellatio iudicialis, ita constituit debitorem
 in mora, q̄ illa mora facit ipsum teneri ad interesse,
 ac etiam ad æstimationem illius plūris, quo res debi-
 ta ualuit, ut in d. l. uinum, & ibi Barto. Respondeo ēr,
 q̄ in casu nostro per interpellationem, & oblationē
 ab Andrea tutore nomine sui pupilli Francisco credi-
 tori factam, ipse Franciscus non fuit in mora cōsti-
 tutus, quia illa oblatio non fuit facta legitime, & eo
 modo, quo fieri debuit, nā solū obtulit corbes uigin-
 ti, & debebant uiginti tres fm mēsurā maiore, uel uigin-
 ti quinq; fm mēsurā minore, ergo oblatio hmoi nō po-
 tuit creditore in mora cōstitueri, argumēto, d. l. si so-
 luturus, & est tex. in l. si obsignationem, ibiq; glo. &
 docto. C. de solut. & optimē probatur in d. l. sed & si
 alia ibi nec ulla iusta cā fuit non accipiendi. Non ob-
 stant ea, quæ uolunt Alex. Bart. & alij ab Alex. relati,
 in d. l. mora, quia ipsi loquuntur, quādo creditor prius
 fuisset in mora constitutus per oblationem fideiusso-
 ris, nam tunc creditor interpellādo postea debitore
 non constituit fideiussores in mora, quamuis regu-
 lariter mora debitoris noceat fideiussoři, ut ibi, & ul-
 tima mora nocere solet. Sed quando reus principa-
 lis creditorem in mora, per oblationem constituit, ipse
 creditor postea debitorem etiam extrajudiciali-
 ter interpellando potest illum in mora constitueri,
 quia ultima mora nocet, ut probatur in d. l. si seruū,
 §. sequitur, & in l. interdum, in fi. ff. de uerb. obl. & l. il-
 lud, ff. de pericu. & commo. rei uend. cū si. & ita etiā
 sentiunt Alex. & alij, in d. l. mora: & hic est casus no-
 ster. ¶ Non obstat etiam, quod supra dictū fuit, q̄ mo-
 ram, seu culpam tutoris nocere pupillo quoad interi-
 rum rei, ut ipse pupillus de periculo interitus teneat,
 nō tamen quo ad augendam obligationem, quia res-
 pondetur ad hoc, pro ut supra dictum fuit: nam opi-
 nio contraria in hoc est uerior, quam ultra Alexā in
 d. l. si ex legati cā, supra comprobauit, per tex. in d. l. q̄
 solidum, §. etiam, cū si. supra allegatis. Nec obstat; q̄
 13 q̄ mora tutoris nō debet nocere pupillo, quādo ex ea
 nihil ad pupillum peruenit, qm̄ respondetur hoc esse
 falsum, ut probatur in d. l. si ex legati cā, & ibi Bart. &
 omnes, & in l. i. ff. quando ex fac. tut. & in l. si dolo, ff.
 si quis omif. cau. testa. fateor quidem, q̄ pupillus pos-
 tea regressum habebit contra tutorem finita tutela,
 ut habetur in locis proximē allegatis, & per Bar. in l.
 si. ff. de admi. tuto. & sic in effectu ipse tutor ex dolo,
 & mora sua tenebitur, & non pupillus, quia pupillus,
 nel consequetur à tutore finita tutela id, quod ratio-
 ne mora soluet, uel cedendo actionem contra tutore
 liberabitur, ad tradita per Bart. in locis supra allega-
 tis. ¶ Non obstat ultimum, q̄ pupillus ratione more

in casu nostro non tenebitur, nisi quantum ad
 mentum usq; ad sententiam, & nō ultra, quā-
 15 detur, q̄ quando unum uenit, & petitur
 tionis, & actionis, & æstimatio officio iudicis
 matio potest crescere nō solum usq; ad senten-
 sed etiam usq; ad executionem, & si contra
 crescere post sententiam, & debetur illa æstimatio
 quæ maior erit usq; ad actuale executionem
 tentiæ, ut est tex. in l. in fideicom. in prin. ff. de
 hoc uoluit Bar. in l. 3. §. in hac, in 3. col. uerū q̄
 di. ff. commoda. ad quem super hoc se remittit
 in d. l. uinum, in ulti. col. ibi an at post sententiam
 Sed in terminis nostris uinum, & frumentum
 obligatione, & per actionem petitur, æstimatio
 & interesse uenit officio iudicis, ut est tex. in
 num, ibiq; Bar. Alex. & alij, ergo &c. ¶ Inter
 opponi de nouatione facta inter Franciscum
 rem, & magistrum Gallum fideiussores, & Ni-
 colaus debitor, & successus Oliuerius eius
 rint liberati, & allegatur quoddam instrumentum,
 hoc factum, quod mihi non fuit exhibitum, sed
 uidi quoddam instrumentum inter magistrum
 16 lū, & Franciscū factū de anno 1530. die 17. Octobris,
 Posset tamen responderi primo q̄ non fuit
 uationem, ex quo hoc non fuit expressē
 seruū, §. si. ff. de uerb. obl. & l. si. C. de nouat.
 17 q̄ licet per pactum, & conuentionem fidei-
 uorem debitoris succurratur fideiussoři, non
 ecōtra pactū, seu conuentio facta ad fauore
 ris dicitur ipsi debitori principali prodeesse
 iusoris, & in l. idem in duobus, §. quamuis
 & facit in simili, tex. in d. l. mora, & in d. l. si
 §. nunc uideamus, ff. de uerb. obl. Sed qm̄ dicitur
 18 mentum non uidi, ulterius super hoc non
 ludi etiam, quod factum fuit in dicto instru-
 secto de anno 1530. die 17. Octobris, parum
 nihil obstat dicto Franciscō, quia, ut ex eius
 apparet, intentio Francisci fuit aboluere, & nō
 solū dictum magistrū Gallum a fideiussores
 Nicolao patre Oliuerij pupilli de summa pū-
 19 bium uiginti quinq; ergo hæc liberatio non
 ipsi debitori principali, nec hæredibus suis
 d. l. fideiussoři, & in d. §. quamuis, ibiq; glo. Bart.
 Præterea quando clarē, & expressē constat
 uoluisse, per pactum factū ad fauore fidei-
 debitori prodesse, statim clarō, & expressō
 biū sit, tūc non prodest debitori, ut in iur-
 tis, ergo qm̄ clarē, & expressē constat illud,
 fuit ad fauorem fideiussoři, non debere
 fauorem debitoris, statim est huic clarē
 debitori non prodest, ut habetur, & colligitur
 de iussoři, cū ibi not. Sed in dicto instrō dicitur
 20 scus absoluit magistrū Gallū fideiussores
 obligatione, & fideiussione quantitatis dicti
 ti, reueruato tamen sibi iure contra heredes
 principalis debitoris pro credito suo conser-
 ergo res est clara, & locus non est conuentioni
 nuus, §. cum ita, cū ibi not. ff. de uerb. obl. Et
 itaq; concludo dictū Oliueriū tenori ad summa
 menti, & ad æstimationem illius plūris, secūto
 iudicatum, & pronunciatum fuit contra ipsū
 uerium, seu Andream illius tutorem, & exequ-
 fieri posse contra ipsum pupillum, & in casu
 luti supra declaratum fuit. Laus Deo.

S V M M A E.
 1 Sententia lata per iudicem unius territorij, quando per
 alterius territorij possit executioni manari sine
 iudicis, & quando secus.
 2 Exequitor de quibus exceptionibus cognoscat, & de
 illius praxi.

Vo
 Sententia exequi
 lata cum fallo p
 Sententia nullas
 executione tri
 Exequitor an de
 Prætoris officij
 rari.
 Prætoris ex di
 debet sit uerum
 Excessum ab aliq
 la fideiussore
 Excessus nullas p
 danti non potest
 Regitiam ex longi
 Excessus falli proc
 possit opponi.
 Excessus falli proc
 proceda, aliis
 Commisso, seu ma
 promissum in lau
 se p̄sumuntur
 Laus opponat
 E I
 SENTENTI
 exceptionem,
 ratio, in casu h
 C O
 L. l. l.
 l. l. l.
 iudic
 die
 dari
 tentia nullas, u
 re iudicis sine
 C. de iud. l. i. ff.
 tes, de fo. cop. I
 ta fuit, agar ad
 iudex alterius t
 & in illius pei
 le, quam q̄ hēt,
 f. long. temp.
 tentia, & in d.
 hac est utilitas
 alio in factis, u
 quia mercenari
 postq̄ ff. de re i
 2 victum eē dub
 exequio, p̄t e
 executionē re
 non erigatur ul
 rē uenit in re
 fess. cū ibi not.
 opalis respicie
 sentim. d. de illa
 §. sententia, q̄ q̄
 ut ibi p. Bar. ¶ S
 quanto sententi
 ne falli procura
 ratore litipso i
 processus q̄ cū
 4 cū nostra, ext
 dit illius exeq
 sententiarum
 cum ibi not. Et
 opponi, & de
 Bar. in d. l. di
 iudicem exeq
 hūilitatis praxi

